

Dit was ook inderdaad het geval krachten de reserves gemaakt op 3 April 1894 (Protocolen der Conferentie te Parijs, bladz. 216).

Maar staat het tusschen partijen vast, dat zulks voor Nederland enz. 66k nog het geval zal zijn na de Verklaring van 30 October 1897?

Art. IV daarvan toch zegt uitdrukkelijk: dat die Verklaring in de plaats wordt gesteld van de reserves, opgenomen in het voormeld proces-verbaal van 1894.

Aangezien geen protocol betrekkelijk de Verklaring van 30 October 1897 is overgelegd, wenschte men dienaangaande zekerheid te hebben.

Vastgesteld 2 Juni 1898.

WELT.

PIJNACKER HORDIJK.

NEBBENS STERLING.

VAN ASCH VAN WIJCK.

ROELL.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPOORTEURS over het ontwerp van wet tot vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor Suriname over het dienstjaar 1894. (120)

In eene afdeeling werd opgemerkt, dat de rekening der koloniale uitgaven en ontvangsten voor Suriname over het dienstjaar 1894 eerst den 18den Juni 1896 in Suriname werd vastgesteld en dat de Koninklijke boodschap waarbij het ontwerp tot vaststelling van het slot dier rekening werd ingediend, de dagteekening draagt van 9 November 1897. Men zou het wenschelijk achten, dat deze jaarlijksche rekening met eenigen meerderen spoed werd ingediend en nagezien en vestigde hierop de aandacht van den Minister van Koloniën, in verband met de mededeeling des Ministers in de *Nota naar aanleiding van het Verslag* der andere Kamer, volgens welke er nieuwe overwegingen tusschen den Minister en den Gouverneur van Suriname aanhangig zijn omtrent de vraag, of het wenschelijk is het onderzoek der koloniale rekening aan eene financiële commissie in de kolonie op te dragen.

Vastgesteld 2 Juni 1898.

WELT.

PIJNACKER HORDIJK.

NEBBENS STERLING.

VAN ASCH VAN WIJCK.

RÖELL.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPOORTEURS over het ontwerp van wet tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1898. (155)

1. Naar aanleiding der overweging van dit wetsontwerp ontstond zich in meer dan eene afdeeling eene gedachtenwisseling over de wijze van inrichting der Polytechnische school.

Er openbaarde zich dienaangaande verschil van gevoelens.

Volgens sommigen dient er naar gestreefd de Polytechnische school te maken tot eene zooveel mogelijk volmaakte school, die op de hoogte behoort te staan van de uitnemendste inrichtingen voor hooger polytechnisch onderwijs in het buitenland. Bepaaldelijk zouden zij het betreuren, wanneer aanstaande ingenieurs ten einde zich te bekwamen in vakken, die te Delft niet volledig tot hun recht komen, zooals bij voorbeeld de electrotechniek of de mijnbouw, gedwongen werden tijdelijk naar het buitenland te gaan om daar onderwijs in die vakken te ontvangen.

Op waterbouwkundig gebied heeft, werd gezegd, Nederland een goeden naam te handhaven. Men dacht hierbij ook aan de

plichten, die de taak, welke wij in Indië hebben te vervullen, ons oplegt. De natuurlijke toestand zoude zijn, dat de vreemdeling hier zijne kennis in dat vak verwerve of uitbreide: onnatuurlijk is het, dat de Nederlander tot dat doel de toevlucht moet nemen tot het buitenland.

Worden tot eene volgens het oordeel dezer leden wenschelijke reorganisatie der Polytechnische school niet onaanzienlijke uitgaven vereischt, zij zouden er niet tegen opzien die te vinden door besparing op de kosten van het universitair hooger onderwijs.

Dit gevoelen ontmoette tegenspraak bij andere leden, die allerminst bezwaar hadden tegen de bij dit ontwerp voorgestelde uitbreiding van het chemisch laboratorium der Polytechnische school, maar die zich niet konden vereenigen met het denkbeeld om alle onderdeelen der polytechnische wetenschap tot in de uiterste volkomenheid aan genoemde school te doen vertegenwoordigen. Er werd gewezen op het feit, dat jongelieden wier bestemming het is bij de boschcultuur in Indië te worden geplaatst, na hier te lande theoretisch te zijn gevormd, met uitnemend succes in Duitschland eene practische opleiding hebben ontvangen.

2. Ook na overweging van hetgeen dienaangaande in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer is gezegd, bleven eenige leden de raming van f 3500 voor het gebouwtje met waterclosets bijzonder hoog achten.

Vastgesteld 2 Juni 1898.

WELT.

PIJNACKER HORDIJK.

NEBBENS STERLING.

VAN ASCH VAN WIJCK.

RÖELL.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPOORTEURS over het ontwerp van wet tot aanvulling en verhooging van het IVde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1898. (153)

Onderscheidene leden betuigden hunne instemming met het plan om de nieuw op te richten strafgevangenis te Haarlem in rotondevorm te bouwen, een vorm die de voorkeur verdient boven vleugelbouw.

Enkelen keurden het af, dat de groote strafgevangenen in de onmiddellijke nabijheid der steden hier en daar op de fraaiste punten van den omtrek geplaatst zijn, waardoor bovendien de omwonenden schade lijden wegens de waardevermindering, die de stand waar hunne panden gelegen zijn, ondergaat door de nabuurschap van een strafgesticht. Zij vreesden, dat dit ook hier het geval zoude zijn en vroegen of de strafgevangenis niet verder buiten de stad kon geplaatst worden.

Met voldoening had men in ééne afdeeling kennis genomen van de verklaring des Ministers, in de vergadering van 26 Mei jl. der Tweede Kamer (*Handelingen* bladz. 955), dat hij niet alleen nog altijd hoopte den arbeid te vinden, die geen nadeel doet aan den arbeid in de vrije maatschappij, maar meer nog dan tijdens de behandeling der Staatsbegrooting de hoop koesterde, dat hij inderdaad dien arbeid vinden zal. Mocht intusschen de Minister de oplossing zoeken in het verrichten van arbeid voor het Rijk, dan vertrouwden sommige leden, dat hij daartoe niet zoude overgaan dan na nauwgezet onderzoek, omdat men meende, dat vroeger geen gunstig resultaat is verkregen met den arbeid van gevangenen voor andere Departementen.

Vastgesteld 2 Juni 1898.

VAN ALPHEN.

VAN SWINDEREN.

VAN MARLE.

VAN BONEVAL FAURE.

SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE.